

Силабус
навчальної дисципліни
Нова історія країн Азії та Африки
2025-2026 навчальний рік

Освітня програма: «Історія»

Спеціальність: 032 Історія та археологія

Галузь знань: 03 Гуманітарні науки

Рівень вищої освіти: перший рівень вищої освіти

Викладач (і)	Марина Антошак
Посилання на сайт	http://bdpu.org/opp/
Контактний тел.	0964137992
E-mail викладача:	mberezhna1966@ukr.net
Графік консультацій	П'ятниця, 15.50-17.20

Обсяг курсу на поточний навчальний рік:

Кількість кредитів/ годин	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	звітність
5/150	20	20	110	іспит

Семестр: весняний

Мова навчання: українська

Ключові слова: новий час, колонія, деколонізація, «неоколоніалізм», «колоніальний синтез», соціально – економічне становище, суспільно – політичний розвиток, «відкриття країни», інтеграційні процеси.

Мета та предмет курсу. Метою викладання навчальної дисципліни «Нова історія країн Азії та Африки» є формування у студентів розуміння основних тенденцій соціально-економічного, політичного та культурного розвитку країн Азії та Африки у XVI – на початку XX століть за допомогою використання навчально-методичної та наукової літератури; ознайомлення студентів з основними проблемами та протиріччями розвитку афро-азійського регіону; визначення впливу загальносвітових процесів на країни Азії та Африки; простеження їх розвитку у другій половині XVI – на початку XX століття, окреслення перспективи їх подальшого розвитку, простеження процесу розвитку взаємовідносин країн зазначеного регіону з країнами світу, світової та азійської інтеграції на сучасному етапі.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Нова історія країн Азії та Африки» є формування історичного мислення фахівця-історика, допомога студентам зрозуміти та осмислити соціально-економічні та суспільно – політичні процеси в країнах Азії й Африки в новий та новітній час.

Завдання курсу:

– **методичні:** розвинути вміння аналізувати, порівнювати та об'єктивно оцінювати особливості розвитку країн Азії та Африки у контексті всесвітньої історії;

– **пізнавальні:** визначити передумови та прослідкувати процес перетворення країн Азії та Африки на колоніально-залежні держави, вивчити історію виникнення та розвитку незалежних держав афро-азійського регіону, визначити особливості їх розвитку;

– **практичні:** формувати історичну свідомість студентів.

Компетентності та програмні результати навчання:

№ з/п	Програмні компетентності	Компетенції	Результати навчання
1	загальні	ЗК 3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу. ЗК 6. Здатність до пошуку та аналізу інформації з різних джерел.	ПРН 2. Розуміти контекст і причини відповідних історичних подій та використовувати ці знання у професійній діяльності. ПРН 11. Здійснювати аналіз ситуацій з урахуванням історичного контексту та/або історичних передумов.
2	Спеціальні	СК 4. Здатність використовувати у професійній діяльності наукові праці та інформаційно-довідкові видання (бібліографічні довідники, путівники до архівних фондів, архівні описи тощо), сучасні	ПРН 4. Володіти понятійно-категоріальним апаратом історичної науки, професійно оперувати науковими термінами, прийнятими у фаховому середовищі.

		інформаційно-пошукові системи.	
		СК 9. Здатність працювати з історичними текстами, документами, коментувати, анотувати відповідно до певних критеріїв; презентувати і обговорювати результати наукових досліджень.	ПРН 8. Брати участь у плануванні та виконанні наукових досліджень у сфері історії, презентувати результати досліджень, аргументувати висновки.

Зміст курсу: Змістовий модуль 1. Країни Далекого Сходу в XVI на поч. XX ст.

Тема «Японія в XVI – 60-х рр. XIX ст. Розвиток капіталістичної Японії в останній третині XIX – першому десятиріччі XX ст.».

Тема «Китай в кін. XVI – першій половині XIX ст. Соціально – економічне становище Китаю в середині XIX ст.».

Тема «Корея і Монголія в XVII – на поч. XX ст.».

Змістовий модуль 2. Країни Південної та Південно – Східної Азії в новий час.

Тема «Індія в XVI – на початку XX ст. Економічний і суспільно – політичний розвиток Індії в останній третині XIX ст. – 1918 р.».

Тема «Індонезія у другій половині XVI на початку XX ст.».

Тема «Країни Південно – Східної Азії в XVII – на поч. XX ст.».

Змістовий модуль 3. Народи Південно – Західної Азії в період нової історії.

Тема «Афганістан в новий час».

Тема «Політичний і економічний розвиток Ірану (Персії) в XVII ст. – 1918 р.»

Тема «Османська імперія в кін. XVI – на початку XX ст. : від могутності до напівколонії».

Тема «Арабські країни Азії в період нової історії».

Змістовий модуль 4. Народи Африки в період нової історії.

Тема «Африка із другої половини XVII до початку XX ст.».

Тема «Арабські країни Африки в XVII ст. –1918 р.».

Тема «Народи Тропічної і Південної Африки в XVII – на поч. XX ст.».

Тема «Політичний та соціально – економічний розвиток афро – азіатських суспільств в новий час: спільне і особливе».

Методи навчання: Студентоцентроване проблемно-орієнтоване навчання проводиться низкою методів. За джерелами передачі й характером сприйняття інформації: словесні (лекція, бесіда-повідомлення, репродуктивна), наочні (демонстрування, самостійне спостереження), практичні (практичні роботи, дослідні роботи). За основними дидактичними завданнями: методи оволодіння знаннями, формування умінь і навичок, застосування отриманих знань, умінь і навичок. За характером пізнавальної діяльності: пояснювально-ілюстративні, репродуктивні, проблемного викладу.

Політика курсу (особливості проведення навчальних занять): активне використання інформаційного простору ЗМІ щодо сучасних подій в азійсько-африканському регіоні, формування власного, науково-обґрунтованого бачення особливостей розвитку країн Азії та Африки, їх ролі в сучасному світі.

Політика відвідання занять є складовою навчального процесу. Передбачається, що студенти відвідають в повному обсязі лекції і практичні заняття з «Історії української культури». Здобувачі інформують викладачку про неможливість відвідати заняття.

Політика академічної доброчесності: передбачається, що при підготовці до практичних занять, роботі з джерелами інформації, будуть відсутні всі види академічного плагіату та здобувачі будуть дотримуватися наукової етики, слідуючи положення Кодексу доброчесності університетської спільноти https://bdpu.org.ua/wp-content/uploads/2025/11/kodeks_dobrochesnosti_universytetskoyi_spilnoty_bdpu1.pdf.

Політики використання ШІ, то послуговуючись університетським положенням https://bdpu.org.ua/wp-content/uploads/2025/09/polityka_vykorystannya_shtuchnogo_intelektu_v_osvitnomu_proczeni_berdyanskogo.pdf при підготовці до практичних занять дозволено часткове використання ШІ для структурування матеріалу, підготовки презентацій, перекладання джерел з інших мов, забороняється копіювання та генерація неправдивих фактів, забороняється використовувати в контрольованому середовищі під час проведення заліку.

Технічне й програмне забезпечення/обладнання, наочність:

1. Навчальна програма з курсу Нова історія країн Азії та Африки.
2. Робоча програма з курсу Нова історія країн Азії та Африки.
3. Теми та методичні рекомендації до самостійної роботи студентів.
4. Теми та методичні рекомендації до семінарських занять.
5. Завдання до РКР та ККР.
6. Список рекомендованої літератури.
7. Підручники та посібники в електронному виді.
8. Науково-популярні та документальні фільми.

Система оцінювання та вимоги.

Педагогічний контроль за навчально-професійною діяльністю студентів здійснюється в таких формах:

а) поточний контроль відбувається за результатами виконання самостійних робіт (опрацювання літератури та першоджерел, конспектування першоджерел, написання есе, підготовка доповідей, письмові відповіді на проблемні запитання, складання презентацій тощо);

б) оцінка за іспит виставляється наприкінці семестру на основі підсумкового контролю з урахуванням відвідування занять, виступів на семінарах, якості виконання самостійної навчальної роботи;

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою		Оцінка шкалою ЄКТС
	Для підсумкового семестрового контролю, що включає екзамен, курсову роботу, практику	Для підсумкового семестрового контролю, що включає залік	Для всіх видів підсумкового контролю
90-100	відмінно	зараховано	A (відмінно)
65-89	добре		BС (добре)
50-64	задовільно		DE (задовільно)
35-49	незадовільно	не зараховано	FХ (незадовільно) з можливістю повторного складання
1-34	незадовільно		F (незадовільно) з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Засоби діагностики успішності навчання: тестування, індивідуальна робота, виступи на семінарських заняттях, участь у роботі конференцій, самостійна робота, контрольна робота, співбесіда, іспит.

Список рекомендованих джерел:

Основні:

1. Бузов В.И. Новейшая история стран Азии и Африки (1945 – 2004): учеб. пособие. / В.И. Бузов. - Ростов н/Д: Феникс, 2005. - 574 с.
2. Васильев Л.С. История Востока: В 2 т. / Л.С. Васильев - М.: Высшая школа, 2001.- Т.2 .- 560 с.
3. Кириченко В.П. Нова історія країн Азії, Африки та Латинської Америки: Навч. Посібник. / В.П. Кириченко В.П. – К.: Либідь, 2002. – 168 с.
4. Козицький А.М. Новітня історія країн Азії та Африки (1918 – 1999 рр.): Курс лекцій. / А.М. Козицький - Львів: Афіша, 2000 .- 425 с.
5. Ким Чжонбе. Новий погляд на історію Кореї: підручник / Чжонбе Ким – К., 2010.- 336 с.
6. Новая история Азии и Африки: Учеб. для студ. высш. учеб. заведений / Под ред. А. М. Родригеса: В 3 ч. – М.: ВЛАДОС, 2004. – 964 с.
7. Новейшая история стран Азии и Африки, XX век: Учеб. для студ. высш. учеб. заведений: В 3 ч. / Под ред. А.М. Родригеса. – М.: ВЛАДОС, 2001.- 445 с.
8. Рубель В.А. Нова історія Азії та Африки: Постсередньовічний Схід (XVIII – друга половина XIX ст.). / В.А. Рубель. – К.: Либідь, 2007. – 560 с.
9. Сергійчик І.М. Новітня історія країн Азії та Африки (1918 – кінець XX ст.): Посібник для студентів вищих навчальних закладів. / І.М. Сергійчик І.М. - Суми: ВТД «Університетська книга», 2002 .- 272 с.

Додаткові:

1. Александровская Л. И. Монархи Персидского залива / Л.И. Александровская.- М. 2002, -150 с.
10. Бурлацкий Ф.М. Мао Цзэдун. / Ф.М. Бурлацкий - М.: Рипол Классик, 2003 .- 400 с.
11. Воронцов А.В. Как принималось решение о вводе «китайских добровольцев в Корею в 1950 г. // Новая и новейшая история.- 1998.- №2
12. Воронцов А.В. Политика США на Корейском полуострове в 90-е годы XX ст. // Новая и новейшая история.- 2001.- №6
13. Дейл Ф. Ейкельман Близький Схід та Центральна Азія: антропологічний підхід (пер. з англ. П. Шеревери). – К., Видавничий дім «Стилос». – 2005. – 374 с.
14. Делюсин Л. Десятилетняя смута или две революции // Азия и Африка сегодня.- 1997.- №2
15. Денисов В.И. Ядерный кризис на корейском полуострове // Международная жизнь.- 2004.- №10
16. История Китая / Под ред. В.В.Адамчика и др. – Минск: Харвест, 2005.- 555 с.

17. Калашников Н.И. Тайвань и Корея под властью Японии: особенности и результаты колониальной политики // Восток.- 1999.- №6
18. Картунова А.И. Москва и Северный поход Национально-революционной армии Китая // Восток.- 1998.- №3
19. Козырев В.А. Антияпонская война и китайское общество (1937 - 1945 гг.). // Новая и новейшая история.- 2008.- №1
20. Кузнецов В.С. Сунь Ятсен // Вопросы истории.- 2009.- №7
21. Ланьков А.Н. Разгром некоммунистических партий в КНДР (1945-1959) // Восток.- 1999.- №4
22. Латышев И. Япония. США. Договор безопасности, таящий угрозу // Азия и Африка сегодня.- 1998.- №3
23. Мамаева Н.Л. Гоминьдан как носитель идеи национального спасения (Программа и политика военного периода «строительства государства». 20-е гг. XX в.) // Восток.- 2004.- №5
24. Орлов А.С., Гаврилов В.А. Тайны корейской войны. / А.С. Орлов - М.: Вече, 2003 .- 400 с.
25. Панин А., Альтов В. Северная Корея. Эпоха Ким Ир Сена на закате. / А. Панин. - М.: ОЛМА-ПРЕСС; Образование, 2004.- 456 с.
26. Панцов А.В. Как Сталин помог Мао Цзэду стать вождем // Вопросы истории.- 2006.- №2
27. Портяков В.Я. От Цзян Цзэминя к Ху Цзиньтао: КНР на рубеже веков // Восток.- 2004.- №№2,4
28. Семин А. Китай. Япония. И партнеры, и соперники // Азия и Африка сегодня.- 1998.- №9
29. Телицын В.А. Пылающий Китай. Военные конфликты в Китае и советские «добровольцы». / В.А. Телицын. - М.: ЭКСМО, 2003.- 352 с.
30. Тихвинский С.Л. Реформы и революции в Китае // Новая и новейшая история.- 1999.- №3
31. Фуркало В. Перемир'я, що затягнулося на півстоліття // Політика і час.- 2003.- №8
32. Черевко К.Е. Серп и молот против самурайского меча. / К.Е. Черевко - М.: Вече, 2005.- 583 с.
33. Черняев Л.С. Горбачев и японская проблема // Новая и новейшая история.- 2000.- №5.